S Ł U P S K I E S T U D I A H I S T O R Y C Z N E
Nr 13 R O K 2007

A R T Y K U Ł Y

PIOTR KOŁAKOWSKI
AP SŁUPSK

KWESTIA UKRAIŃSKA W RELACJACH POLSKO-CZECHOSŁOWACKICH W LATACH 1918-1935

Odbudowa państwa polskiego oraz powstanie Czechosłowacji jesienią 1918 r. nie zaowocowały nawiązaniem współpracy. Z powodu rywalizacji o hegemonię w Europie Środkowo-Wschodniej stosunki polityczne między Warszawą a Pragą po rozpadzie Austro-Węgier i osłabieniu Rosji nie układały się dobrze. Władze I Republiki usiłowały ograniczyć polskie aspiracje terytorialne na wschodzie, domagając się ustalenia granic etnicznych dla państwa polskiego. W ČSR obawiano się, iż silna Polska będzie odgrywała dominującą rolę w tej części starego kontynentu, co kolidowało z planami polityków nadwełtawskich. Zaostrzenie relacji spowodował najazd sił zbrojnych Czechosłowacji na Śląsk Cieszyński w styczniu 1919 r., a także nieżyczliwe stanowisko wobec II Rzeczypospolitej w czasie jej zmagań z bolszewicką Rosją. Doszło też do rywalizacji o kształt polityczny Europy Środkowo-Wschodniej, z której zwycięsko wyszła Praga. ČSR udało się bowiem utworzyć antywęgierską Małą Ententę, co przekreślało starania Warszawy o urzeczywistnienie antysowieckiego sojuszu polsko-rumuńsko-węgierskiego. Przez całe dwudziestolecie międzywojenne w relacjach polsko-czechosłowackich panowała wzajemna nieufność. Elity polityczne I Republiki uważały zresztą, iż położenie II Rzeczypospolitej ze względu na zagrożenie ze wschodu i zachodu jest znacznie trudniejsze niż ČSR. Dlatego nie brano pod uwagę możliwości zbliżenia z północno-wschodnim sąsiadem, gdyż mogło się okazać to niebezpieczne. Obie strony postrzegały też siebie jako państwa nietrwałe i sezonowe, co wykluczało między nimi współdziałanie polityczno-wojskowe[1].

[1] Szerzej na temat stosunków polsko-czechosłowackich zob. m.in.: M. K. Kamiński, *Konflikt polsko-czeski 1918-1921*, Warszawa 2001; J. Gruchała, *Czeskie środowiska polityczne wobec spraw polskich 1920-1938*, Katowice 2002; A. Szklarska-Lohmannowa, *Polsko-czechosłowackie stosunki dyplomatyczne w latach 1918-1925*, Warszawa 1967; A. Szczepańska, *Czechosłowacja w polskiej polityce zagranicznej w latach 1918-1933*, Szczecin 2004; J. Kozeński, *Czechosłowacja w polskiej polityce zagranicznej w latach 1932-1938*, Poznań 1964; S. Stanisławska, *Wielka i mała polityka Józefa Becka (marzec-maj 1938)*, Warszawa 1962.